

# GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši št. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju — Odgovorni urednik: Ciril Mohor. — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsako soboto  
ob enajstih dopoldne

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inzerati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pett-vrstno 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnništvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo

## Mir ljudem na zemlji!

Bliža se sveti večer, večer blaženega vza- doščanja in tajnega hrepenenja. Eno čuvstvo posebno ta večer prevladuje. Narodi hočejo biti srečni, sreče pa ni brez miru. Zato vse dobre ljudi napolnuje želja po miru. Zlasti nam kristijanom tako prijetno doni na uho ona angeljska pesem: „Mir ljudem na zemlji!“ Ko se spominjamo, da je bil rojen Kralj mira, ko nam sveti večer glasovi zvonov tajnostno odmevajo v svetlo noč in naprej gori v daljne višave večnega miru, zakoprni naša duša po tej sreči, po svetem miru z nepremagljivo željo.

Sveti večer je tu. Vse je pospravljeno in počejeno po hiši. Člani družine so zbrani okoli bele mize in si veselih obrazov pripovedujejo zgodbe iz davnih časov. Le enega še pričakujejo. Bo li došel od vojakov? Kdo ve, če ne bo še koga zmanjkalo v kratkem? Huda slutnja... O, angej miru, pridi!

Slovenci želimo verskega in narodnega miru. Delamo na to, da bi se izravnalo, kar je krivega, da bi se napravila gladka pota trajnemu miru, podlagi vsakega napredka. Gori v Londonu se odločuje usoda Evrope, odločuje tudi usoda slovenska. Bog daj, da bi se vse dobro zvršilo tudi za našo ljubo Avstrijo! Mir ljudem na zemlji!

## Dualizem.

Ni ga Slovenca, ki bi mu ne bila prišla že večkrat na ušesa beseda „dualizem“. Bere se po časopisih, sliši se v govorih poslancev, zato ne bo odveč, ako o njej enkrat izpregovorimo. V teh resnih časih, v katerih živimo, je treba, da ve tudi najpriprostejši človek glavne stvari o notranji ureditvi naše države.

Naša država je razdeljena v dve polovici, katerih ena se imenuje Avstrija, druga pa Ogrska. Vsaka polovica zase je samostojna država, čeprav sta obe državi pod našim cesarjem in se

dostikrat skupaj kar na kratko imenujeta „Avstrija“. Samostojni sta ti državi zato, ker nima Avstrija nobene pravice vmešavati se v notranje razmere Ogrske, prav tako malo, kot se more Ogrska vtikati v zadeve naše državne polovice. Glavno mesto Ogrske je Budimpešta, Dunaj pa je glavno mesto Avstrije, to je naše državne polovice.

Zmirom pa ni bilo tako. Razdelitev Avstrije v dve državi obstoja šele od leta 1867. sem. Do tedaj je bilo naše cesarstvo ena sama enotna država. V tej državi Ogrska ni bila nič drugega, kakor ena izmed mnogih avstrijskih kronovin, kot je na primer še sedaj kranjska ali katerasi-bodi druga avstrijska dežela.

Toda Madjari, ali bolje rečeno madjarski grofi, s tem niso bili zadovoljni. Odkar so Madjari pod našim cesarjem, so vedno ruvali proti naši državi. Nikakor niso hoteli, da bi bila Ogrska na eni stopinji z drugimi kronovinami. Zato so si na vso moč prizadevali, dobiti od cesarja več pravic in več samostojnosti, kot so jo imeli drugi narodi v cesarstvu. Ogrska mora postati samostojna in nezavisna od ostalih delov Avstrije! — to je bil njih klic. Leta 1848. je prišlo tako daleč, da so se Madjari kar odkrito uprli. Madjari bi bili tedaj gotovo uničili našo državo, ko bi ji ne bila prišla na pomoč od severa Rusija s svojo vojsko, od juga pa junaška armada Hrvatov pod poveljništvom Jelačića. Tako so v letu 1848. Hrvati in Rusi rešili našo monarhijo. To si je treba zapomniti.

Tako to pot Madjari niso ničesar opravili. Vendar pa niso izgubili poguma. Delali so naprej, ker niso smeli očitno, pa so rovali na tihem. Sedemnajst let pozneje, to je leta 1866., je zadela Avstrijo velika nesreča. Avstrija se je zapletla v vojno s Prusijo, tedaj največjo nemško državo, in (ob istem času) z Italijo. Obe vojski sta se končali za Avstrijo z veliko izgubo. Pruska armada je stala že pred Dunajem in vsa monarhija je bila v največji nevarnosti. Da bi se rešila gro-

zečega propada, je morala Avstrija plačati Prusiji 60 milijonov tolarjev vojne odškodnine. Italiji pa je morala odstopiti vso Benečijo, kjer je toliko slovenskih vojakov zastoj prelilo svojo kri.

Ti dve vojni sta Avstrijo zelo oslabil. Nesrečo Avstrije so izkoristili Madjari. Oslabljena Avstrija ni bila v stanu ustavljati se Madjarom in je torej izpolnila njihove zahteve. Cesar se je moral udati. Ogrska je dobila posebno ustavo, posebno ministertvo in posebno upravo pod vlado ogrskih ministrov. Meseca maja leta 1867. je tudi državni zbor na Dunaju privolil, da se prej enotna Avstrije razseka na dva kosa, in še tisto leto se je avstrijski cesar Franc Jožef I. dal kronati v Budimpešti za ogrskega kralja. Od tega časa Avstrija ni več ena država, ampak sestaja iz dveh držav: Avstrijske polovice prejšnje Avstrije in nove ogrske države.

To razdelitev naše monarhije v dve državi, ki traja šele od leta 1867. sem, imenujemo dualizem, ki je za našo monarhijo največja nesreča. Razdvojl je narode obeh državnih polovic in onemogočil vsak zdrav nadaljni razvoj monarhije. Dualizem je tudi glavna zapreka združenju Slovencev in Hrvatov. Upajmo, da ni več daleč čas, ko se bo združenje Jugoslovanov izvršilo. Tedaj bo pa tudi dualizma konec. V. M.

## Iz državnega zbora.

Vedno bolj se vidi, kako je bil umesten sklep Slovensko-hrvatskega kluba, da se začne z odločno akcijo. Prve dni tekočega tedna se je obravnaval v državnem zboru zasilni zakon o vojnih služnostih, proti kateremu so napovedali češki radikali in narodni socialci odpor do skrajnosti. Stranke večine so se pa organizirale, zbornična seja je trajala nepretrgoma 55 ur, odporna sila Čehov je ponehala, dasi je Fresl govoril celo noč — in zakon je bil v četrtek sprejet. Naši poslanci so glasovali zanj z ozirom na stališče, ki ga zavzemajo vedno v vojaških vpra-

## PODLISTEK.

### Peter Hicinger.

Ob stoletnici njegovega rojstva predaval Peter Bohinjec v društvu sv. Jožefa v Trziču.

Markantna oseba v dobi slovenskega narodnega preporoda je trziški rojak Peter Hicinger. Prehodil je Hicinger trnjevo pot samouštva, ljubil svoj rod in njegov napredek, oral ledino na domačem zgodovinskem polju, pesnikoval in jezikoslovil, pa tudi na političnem in gospodarskem polju je pokazal svojo spretnost in temeljitost.

Zibelka mu je tekla v Trziču hiš. št. 34 (sedaj 47), kamor se je priženil njegov ded Janez Krstnik Hicinger, ki je prišel sem kot izučeni nogovičar iz Kranjske Gore. Tam namreč se je naselil njegov praded kot mitničar, dospel od Dunaja. Prevažal je prej v vojski vjete vojake v Gradec. V neki gostivni pa mu je bila čez noč ukradena cesarska blagajna. Vsled tega je prišel ob službo, imetje in plemenitaštvo. Pozneje je voznik, ki ga je vozil, na smrtni postelji izpovedal, da je on ukradel cesarsko blagajno. Praded Hicinger je zopet dobil poštenje in plemenitaštvo, a imetje ne več. Njegov sin Janez Krstnik je imel sina Mihaela, ki se je poročil leta 1810. z Uršulo Poprijan\*), Pockovo iz Trziča. Ta dva sta

\*) Uršule brat je bil prvi mož matere g. Kajetana Ahačiča, sedanjega trziškega župana.

imela 11 otrok, od katerih jih je 6 odraslo, najstarejši je bil Peter, hčere pa so bile: Terezija, omožena doma, Marija, benediktinka v Trstu z imenom Petronila, Frančiška, omožena v Ljubljani z Janezom Bohinjcem, Elizabeta, gospodinja brata Petra, in Marijana, benediktinka Bartolomeja v Trstu. Ko je l. 1811. Trzič pogorel, je pogorela tudi Hicingerjeva rojstna hiša in ž njo vred listine, ki so dokazovale plemenitaški stan te rodbine.

Peter Hicinger se je porodil dne 29. junija 1812. leta, zato obhajamo letos stoletnico njegovega rojstva. Primerno je tedaj, da se spominjamo tega moža in da vam pokažem njegovo življenje in delovanje.

Prve nauke je prejel Peter doma po duhovniku T. Jeseničarju, nižjo gimnazijo je dovršil v Novem Mestu, višjo gimnazijo in bogoslovje pa v Ljubljani. Ljubezen do slovenščine je dobil v gimnaziji po prof. Matiji Čopu, še bolj pa v semenišču po prof. Fr. Metelku in dr. Jak. Zupanu. Veselje do duhovskega stanu je dobil pri tedanjem trziškem župniku Ign. Zalokarju. Posvečen je bil v mašnika 2. avgusta l. 1835., novo mašo pa je pel na Veliki Šmaren v Trziču.

Najprej je bil Hicinger kapelan v Kamni Gorici (1835—1838), koder je župnikoval Jernej Uršič, ki je zložil znano pesem „Popotovanje, bratje, je naše življenje,“ potem v Mokronogu (1838—1846), koder mu je bil sosed Ign. Zalokar, Metelčar, ki je l. 1835. prišel iz Trziča v Škocijan.

V Dobu je bil Hicinger le pol leta, na to pa 12 let lokalist Podlipo pri Vrhniku (1847—1859). Naposled je bil župnik in dekan v Postojni, koder je umrl, star 55 let, dne 30. avgusta 1867.

To je v kratkem njegovo življenje. Hicinger je bil mož dela, pa tudi mož trpljenja.

### I. Mož dela.

Posegal je v vse stroke javnega življenja. Bil je uzoren duhovnik, temeljit zgodovinar, prvi slovenski apologet, pesnik in jezikoslovec, kritik in politik.

Kot duhovnik je vzgledno in točno vršil svoje dolžnosti, je ljubil lepoto hiše božje, ljubil snago in red. Sam je celo krpal cerkveno obleko in brisal prah po visokih oltarskih nastavkih. Iz svojega je kupoval dostikrat cerkvene predmete, dasi so mu bili dohodki pičli.

Pred vsem je bil zgodovinar, zlasti raziskovalec domače povestnice. Za Valvasorjem ni bilo nikogar, ki bi bil kaj znatnega zapisal o naši preteklosti. Hicinger je pridno brskal po arhivih in obelodanjal sadove svojega truda po „Novicah“, „Mittheilungen“ i. t. d. Pisal je o staroslovenskem bajeslovju, o oglejskih očakih, o škofih vseh slovenskih škofij, o samostanih, farah, gradovih, cestah, misijonih, stavbarstvu, zvonovih, pokopališčih. Pa tudi zemljevide je risal in izdajal ter nabiral narodno blago. Ko je njegovega prijatelja, učenega Davorina Trstenjaka, prevelika ljubezen do domovine včasih izvabila na sanjava

šanjih in pa, ker je gotovo za prebivavstvo ugodnejše, če je v izrednih slučajih zakonito urejeno, kaj se sme zahtevati od prebivavstva. Težišče položaja pa leži slejkoprej pri Slovenskem klubu, oziroma v proračunskem odseku. Znano je, da so naši poslanci izjavili, da bodo z ozirom na razmere na jugu in pri nas na Koroškem in Štajerskem začeli z ostro taktiko. Preprečili so že obravnavo rednega proračuna, a tudi sedaj ne gre delo pri začasnem proračunu naprej. Goslinčar je govoril v odseku v noči od ponedeljka na torek 13 ur, Korošec za njim še štiri ure. Vsled spretnete poteze v četrtkovi seji državnega zbora se snide proračunski odsek šele v petek. Da bi se obravnavala redno končala v odseku in zbornici, je takorekoč izključeno. Strankam večine, ki so bile vedno gluhe za vse naše pritožbe, ne preostaja drugega, kakor vreči puško v koruzo, ali pa skleniti s slovanskimi poslanci premirje pod pogoji, ugodnimi za Slovence. Guev sovražnikov kaže, da so poslanci na pravem potu. Zadnji čas je bil, da se pokaže, da se Slovenci ne dajo več prezirati in da ne bo miru, dokler se razmere pri nas doma korenito ne izpremenijo. Poslanci pa nastopajo lahko tembolj odločno, ker vedo, da bo stalo za njimi slovensko ljudstvo v tem boju neustrašeno kakor skala. Liberalne psovke, ki jih pogrevajo v „Narodu“, bodo pa dosegle ravno nasproten uspeh.

## Gospodarski del.

### Evropska denarna vojna.

Od kar so se velike evropske države razdelile na dva dela, tako da na eni strani skupaj drže Avstrija, Nemčija in Italija, na drugi strani pa Angleška, Francoska in Rusija, se vesčas bojujejo med seboj z denarjem. Nobene države ne dolete na trgovinskem in gospodarskem polju zaradi tega boja tako grozni porazi kakor Avstro-Ogrsko. Vse druge države procvitajo, naša pa finančno pada. Zadnje dni prihajajo z Angleškega poročila, da imajo tam trgovci in obrtniki zlate čase. Angleški izvoz znaša letos vsak mesec 120.000.000 kron več kakor lani. Avstrijski izvoz pa gre nazaj in vsled vojne na Balkanu se tovarne zapirajo. Aneksija Bosne in Hercegovine je požrla 500.000.000 kron. Naše rente padajo, kakor da bi imeli že vojno. Finančni minister Zaleski je izračunal, da je 14 avstrijskih papirjev v dveh tednih meseca oktobra imelo 330.000.000 kron izgube na kurzu. V nemških listih beremo, da je Avstro-Ogrska izgubila v zadnjih štirih letih zaradi političnih kriz blizu tri milijarde. Ker so Francozi in Angleži potegnili iz Avstrije svoj denar, katerega so imeli tu naloženega, je Avstrija izgubila kredit in pomanjkanje denarja je postalo silno občutno. Zadnji čas se je naš finančni minister moral zateči k židovskim bankam v Ameriki,

pota dozdev in domen, si je Hicinger na zgodovinskem polju znal zvečine ohraniti trezno sodbo.

Hicinger je bil prvi slovenski apologet. Ko so l. 1850. v Ljubljani protestantje postavili svoj tempelj, je izšla v slovenskem jeziku brošura, ki je zagovarjala evangelsko veroizpovedanje. Hicinger je takoj napisal v „Danici“ dva članka, ki sta kazala edino pravo pot resnice in pobijala protestantovske zmote. Ko je slovenski misijonar A. B. Smolnikar odpal od vere in ostavil v Ljubljani v rokopisu knjigo, zagovarjajočo pijetistiške zmote, je Hicinger slučajno naletel na to knjigo ter je takoj v „Danici“ razkrinkal (1856) krive nauke Smolnikarjeve.

Hicinger je že kot dijak prevajal nemške in laške pesmi. Rad je pa jemal za svoje pesmi tudi snov iz domače povestnice ter zlagal himne na papeža in cesarja. V svojih nabožnih pesmih je znal zadeti pravo struno; jezik njegov je nežen in blagoglasen. Še zdaj se pojo njegove cerkvene pesmi, ki jih je uglasbil Rihar, kakor n. pr.: „Že slavčki žvrgolijo“, ali „O Devica, zvezd kraljica!“ (Glej: „Slava Brezmadežni“.)

Kot pesnik sicer Hicinger ne stoji na vrhu slovenskega Parnasa, vendar ostane kot nabožen pesnik v spominu. Ko je leta 1850. profesor Trdina v „Ljubljanskem časniku“ pretresal slovenske pesnike, se je oglasil tudi Hicinger in dokazoval, da ljubezen ni najvišji predmet poezije. „Poezija je dar božji in pesnika ne nese visoko samo predmet njegovega petja, ampak tudi peruti, ko so mu od stvarnika dane,“ pravi Hicinger.

da je dobil protl visokim obrestim 125.000.000 kron posojila, katerega v Evropi ni mogel najti. Dunajski Židje so se pozneje izgovarjali, da bi bili to svoto pač lahko doma skupaj spravili, toda za časa iskanja denarja, ko je pretela največja nevarnost od strani Rusije, tega niso hoteli obljubiti.

Kam pridemo, ako pojde še nekoliko časa tako naprej? Pred božičnimi prazniki so nekdanji dunajski trgovci komaj zmagovali odpošiljatev blaga, letos pa počivajo, roke križem držijo in tarnajo, ker skoro nič ne prodajo. Največ naročil je prišlo poprej z Balkana, sedaj je na to stran vse zaprto, nele zaradi ondotne vojne, ampak tudi zaradi napetih razmer s Srbijo. Nemški politiki so mnenja, da bo treba tem žalostnim razmeram s silo napraviti konec. Francoski listi pa pravijo, da Avstrija ne bo dobila jerobstva nad Srbijo niti v političnem, niti v gospodarskem oziru. Monarhija hoče imeti jasne razmere, ki bodo zagotovile red in mir, in se mora vse storiti, da ne bo kdo drugi imel jerobstva v Belgradu — pravijo Nemci. Kako se bode pa to izvedlo in kam nemška modrost privede našo Avstrijo, to ve ljub Bog.

## Politični obzor.

Dunajski župan dr. Neumayer je moral odstopiti, ker se mu podtikajo razne nečednosti. Čehi ne bodo za njim žalovali; zelo je zatiral na Dunaju češke šole. Imel je še celo vrsto drugih časti, katere bo moral odložiti. Županske posle vodi dr. Porzer.

Nazadnjaške razmere v Nemčiji. Pred 40. leti je izšla na Nemškem naredba, da ne smejo ondudaj redovniki-jezuiti izvrševati nobenega dušnega pastirstva. Bavarska vlada je vprašala nemški „zvezni svet“, če ni dovoljeno to tudi tedaj, kadar njim poverijo pastirovanje škofje. In odgovor se je glasil, da ne smejo ne pridigati, ne učiti — samo tiho maševati, primicirati in bolnike previdavati... Čudni ti Nemci, da imajo tak strah pred jezuiti! V deželi učenosti in napredka — pa toliko nazadnjaštvo! Ali ni bilo boljše na Turškem? Kakor se vidi, katoličanom na Nemškem ni poslano na rožicah.

Katoliška ljudska zveza na Ogrskem. Na Ogrskem imajo društvo „Katoliška ljudska zveza“, ki šteje 200.000 članov v 3628. občinah. Minulo leto je pristopilo 20.000 novih članov. — Pisec teh vrstic se je minulo leto razgovarjal z ogrskim duhovnikom. Vits tega pogovora je bil, da poznamo Ogre preveč od slabe strani, zamudimo pa proučavati, kar bi se mogli od njih učiti koristnega.

Sodba pravičnega Nemca. Nemški publicist Oton Harnack piše: „Največja napaka, ki jo je mogla Avstrija pri Jugoslovanih narediti, postaja žal eno leto sem žalostna navada in ta je: pravno in politično zafirnanje lastnih jugoslovanskih državljanov na korist nenasitnim Madjarom. Ako hoče Avstrija svojo zgodovinsko in geografično nalogo na Balkanu mirno vršiti, je prvi pogoj, da zopet napravi mir z Jugoslovani v njenih lastnih mejah.“

Ko so se Slovenci po dani ustavi jeli razvijati na vseh poljih, ni čudo, da se je tudi jezik jel hitro čistiti. Nastopil je Fr. Levstik, ki se je pridno pečal z jezikoslovjem in ljudsko govorico in je l. 1858. v sedemnajstih številkah „Novic“ našteval „Napake slovenskega pisanja“. S samozavestjo in Levstiku prirojeno oostrostjo je razkrinkal spakedrane besede in kazal z vzgledi iz domačega kraja, kako je treba pravilno slovenski pisati. „Od ljudstva se moramo učiti,“ je rekel, „kakor zopet na drugi strani poučevati ljudstvo.“ Levstik nadalje govori o potrebi kritike in naposled samozavestno zakliče: „Dolenjem gre hvala, da so začeli (Primož Trubar), počej so šele Gorenjci stopili na prvo in zadušili vse druge svoje rojake, zato ker je bilo med njimi učerih glav, zlasti duhovnov.“

Urednik dr. Bleiweis naprosi P. Hicingerja, da naj odgovori Levstiku. Ta res odgovori v dveh člankih (Nekoliko kritike) Levstiku in njegovemu prijatelju Cegnarju kratko, pa točno: da ni vse prazno, kar se je Levstik trudil dokazati, vendar se ponorčuje iz Levstikove samozavesti, češ, „kakor bi doslej še noben slovenski pisec ne poznal slovenskega duha, kakor da bi nikoder ne znali slovenski govoriti razen v Laščah“. Hicinger trdi, da se je treba ozirati tudi na druga slovenska narečja in da naj se le obilno glasi kritika, pa kritika bodi pametna, ne preostra, stvarna, vpoštevajoča pridobitve in zasluge starejših pisateljev. Urednik „Novic“ pa pod črto pridene, „da Slovenci še nismo zreli za brezobzirno kritiko in

Kaj bo z nesrečno Hrvaško? Praška „Union“ piše: „V trenutku, ko se trpečim balkanskim kristijanom obeča novo življenje, v trenutku, ko Avstrija za neko balkansko pleme zahteva svobodo in samostojnost, na katero nikdar upalo ni in je tudi nikdar zaslužilo ni, v trenutku končno, ko smatra Avstrija, da je prišel zanjo čas, da svoje gospodarske interese na Balkanu povdari in zasigura — v tem trenutku se človeku nehote vsiljuje vprašanje: Kaj bo z nesrečno Hrvaško? V vseh parlamentih in časopisih, uradno in neuradno, smo vedno zopet slišali, da so razmere na jugovzhodu naše monarhije z ozirom na avstrijsko balkansko politiko največjega pomena. Če se je že pred izbruhom svetovno-zgodovinskih dogodkov na Balkanu z vsjo pravico na to opozarjalo, se moramo tembolj čuditi, da se sedaj stvar zmerom nikamor ne gane. To se pravi naravnost igrati se z zvestobo in udanostjo ljudstva, ki je svojo lojalnost tolikokrat dokazalo in ki je vse poizkušene obdolžitve radi nezvestobe tako temeljito razkrilo kot sramotne laži. In sedaj, ko se njegovi bratje dvigajo k svobodi in veličini, se daje temu narodu njegovo bedno stanje le še bolj čutiti, tako da se zdi, kakor bi se hotelo nasprotje še prav posebno povdariti.“

Sadovi brezverske šole se očitno kažejo na Francoskem. Pred štiridesetimi leti je bilo v tej deželi napredka 14 odstotkov analfabetov, sedaj so jih našli 30%. In vendar so stroški za šole poskočili od 95 milijonov na 350. Seveda prej so učili redovniki in redovnice in otroci so znali brati, sedaj uče svobodomiselnimi učitelji, število tistih, ki ne znajo brati, pa silno narašča. Obenem raste pa tudi število mladih hudodelcev. Od 13.000 je naraslo teh nedoradlih zločincev na 30.000. Število vojakov, ki se nočejo pokoriti svojim predstojnikom, se je podesetorilo. To so sadovi brezverske šole, za katero se pehajo naši liberalni učitelji in socijalni demokratje.

Rdeča ljubezen do delavca. Kako socialistični voditelji v resnici ljubijo delavstvo, so pokazali nedavno na Nemškem. Iz svoje stranke so rdeči voditelji izključili sedem sodrugov zato, ker niso hoteli svoje plače, ki so jo zaslužili prvega majnika, izročiti njigovi blagajni. Radi tega silnega „zločina“ ne smejo več pripadati ti sodrug rdeči stranki. Ta dokaz naj zadostuje, da delavstvo izprevidi, da se ne gre rdečkarjem prav za nič drugega, nego za polno blagajno. Odtod tudi dejstvo, da se na vseh rdečih shodih vedno napravi „ofer“, ki dobro nese voditeljem.

Na korajžo! Na Balkanu je sedaj tako, kakor kadar se pripravljajo fantje na boj. Sodimo, da se sedaj pred pogajanjem za mir navlaš nekoliko bolj kriči, češ, morda bo nasprotnik raje odjenjal. Najbrž bi že radi vsi sklenili mir.

Turško brodovje si vesčas, odkar je bila vojna z Lahom in potem z balkanskimi državami, ni upalo priti iz Dardanel. Dne 16. t. m. se je prvokrat prikazalo in je šlo nad grške ladje. Boj je trajal eno uro pri otoku Imbros. Dve turški ladji sta bili poškodovani. Grške ladje niso imele škode, bilo je na njih samo pet mož ranjenih. Najbrž hočejo Turki s svojimi manevri na morju pokazati v Londonu, da so še močni. Drugi dan so pa imele turške ladje še večjo smolo pri Redil Bahu. Bile so popolnoma poražene in so

da bode že dovolj abecedarskega in slovničarskega prerakanja...“

Levstik je na to v „Glasniku“ odgovarjal „Gospodoma nasprotnikoma“, pa robato in osebno; da je vzbudil hrup med naročniki, in urednik „Glasnikov“, Janežič, je prekrnil Levstikov spis.

S tem je bila slovniška pravda za enkrat končana. Mi pa smo spoznali, da se je naš Hicinger izkazal tudi spretnega kritika in veččega jezikoslovca.

Po l. 1848. je Hicinger nastopil tudi kot politik. V „Cerkvenem časopisu“ je nastopil proti renegatom (Dežmanu, dr. Klunu, Lavriču): „Kako bi nekateri radi cerkev pre naredili“, v „Novicah“ in „Ljubljanskem časniku“ je pa razmotrival, kako naj se uvede slovenščina v šole in urade, v nemal se za staroslovenščino kot veslovenski jezik, poudarjal potrebo ženskih učilnic, je ustanovil v Postojni žensko obrtno šolo in izprožil misel na realno gimnazijo

Kot narodni gospodar je izdajal Hicinger osem let (1859—67) „Koledar“ in obelodanjal v njem članke o kmetijstvu, živinorej, čebelarstvu, vinarstvu in gozdarstvu; pisal pa je tudi o obrtih, kakor o slavninarstvu in rudarstvu.

Tak je bil torej Peter Hicinger. Posegal je v vse stroke slovenskega novinarstva in je svoje znanje blagonosno uporabil na prid slovenskemu narodu, ki ga je ljubil. Bil je res mož dela... Ali Hicinger je tudi trpel za narod.

Konec prih.

se v neredu umaknile v Dardanele. Več turških ladij je bilo močno poškodovanih. Grško vojno ministrstvo je izreklo mornarjem častno priznanje.

**V Solunu** se pripravajo in baje tepejo med seboj Grki in Bolgari. Grki so ukazali, da mora nehati izhajati list „Bolgarija“, ker ne piše o njih prijazno. Bolgari vedo, da so prišli Grki v Solun brez boja in da jim tedaj Solun ne pristojata.

**Konferenca v Londonu.** Za predsednika je bil izvoljen starosta delegatov, Srb Novaković. V prvi seji delegatov balkanskih držav se je pokazalo popolno soglasje članov balkanske zveze glede vseh važnih vprašanj. Anglež Edward Grey podpira zahteve balkanskih delegatov. Ruska vlada se nadeja, da bodo balkanski delegati stavili zmerne zahteve, da pa te zahteve hoče Rusija podpirati tudi na posvetju poslanikov.

**V Epiru** so turške čete okoli Delvina razdejale 30 grških vasi in pomorile prebivavce.

**Srbski vojni plen** znaša 308 topov, 210.000 pušk in 110 vagonov streljiva.

**Boj na morju.** Pri Dardanelih je bil boj med turško kriznico in grškimi torpednimi rušivci. Turška kriznica se je umaknila.

**Glede vojne** je avstrijski cesar izjavil, da je položaj za mir ugoden. Tudi grof Berchtold je izrekel: „Politična situacija se v zadnjih dneh ni poslabšala; splošno se more reči, da stoji stvari dobro in se lahko upa, da pojde tudi v prihodnje dobro.“

**V Bosni in Hercegovini** je šolska oblast zaprla vse srednje šole. Dijaki so dobili denar za pot domov.

**Velikanske demonstracije** so bile v Kraljevem Gradcu, Plzenu in Brnu, ko so odhajali vojaki.

**Profesor Masaryk** je bil že dvakrat poslan na konferenco v Belgrad. Posvetoval se je z grofom Berchtoldom. Tudi poslanec Tresić-Pavičić je šel v Belgrad.

**Na Romunskem** je manjša, konservativna stranka prijateljica Avstrije in želi razširiti romunsko ozemlje proti Bolgariji. Večja, takozvana liberalna stranka je pa prijateljica Bolgarije in hoče razširiti Romunijo na škodo Avstro-Ogrske, sovraži namreč Madjare in hoče imeti Sedmograško in Bukovino. Te dni je na javnem shodu v Bukareštu rekel Nikolaj Jorga: „Romunsko kraljestvo more le v zvezi z slovanskimi državami zjediniti vse Romune.“ Ta mož je profesor zgodovine na vseučilišču v Bukareštu in ceni ga celo prestolonaslednik. Madjari tlačijo Romune in zato je baje rekel romunski general Avescu: „Zavezniki Avstrije ne bomo nikdar, že zaradi Madjarov ne.“ Povsod se tedaj vidi, da nemško in madjarsko pritiskanje na druge narode prinaša Avstriji žalostne posledice.

**Rusija za balkanske Slované.** Ruski ministrski predsednik Kokovcev je dne 18. t. m. v dumi eno uro govoril o položaju in med drugim rekel glede Slovanov na Balkanu: „Vojaške kreposti in izredna sloga, ki so jo balkanske države dokazale, so vzbudile v srcih vseh Rusov najtoplejše simpatije. Slovanski pravoslavni velevlasti, Rusiji, ki je doprinesla neštete žrtve za obrambo svojih bratov po rodu in po veri, ne more biti vseeno, ko gre za to, da dobe balkanski narodi tiste eksistenčne pogoje, ki so v primeri z doseženimi uspehi in z rekami prelite krvi, da se jim njih koristi in njih miren razvoj zagotovi in da se za bodoče odstranijo morebitni novi, evropskemu miru nevarni zapletljaji. Z ozirom na tradicije ruske zgodovine in na javno mnenje carska vlada pozna izredno važnost ruskih koristi. Ruska vlada ne namerava opustiti svojega mirnega stališča, ki ga je ob nemirih in razburjenju zavzela. Rusija ni dala nikakega povoda za sumničenja, da zasleduje sebične namene in da želi konflikta. Vodila jo je misel, da hoče čuvati svoje zgodovinske dolžnosti in svoje dostojanstvo.“ Zbornica je viharno ploskala. Navzoči so bili v loži tudi veliki knezi. — Govor ministrskega predsednika Kokovceva je pri Slovanih napravil dober vtis, nele zato, ker je rodoljuben, ampak tudi zato, ker se ozira na pozitivno vero. V katoliških deželah, zlasti v Avstriji, povdarjanje verskih načel pri ministrskih predsednikih pogrešamo.

**Nabor konj za vojno.** Dne 14. t. m. je avstrijski državni zbor sprejel zakon o naboru konj za vojno. Nabirali se bodo konji za vojsko nekako tako kakor doslej fantje. Kdor ima konje in vozove, mora županstvu naznaniti, koliko jih ima. Vsako drugo leto bo pregled in cenitev konj izvršila posebna komisija. Kenje bodo potrjevali, če jih bodo sposobne našli za vojsko, in jih cenili. Trije cenivci bodo odločevali ceno konj. Na posebnem listku bo zapisano, kam mora lastnik konja poslati za slučaj vojne. Zato bo dobil odškodnino, kakor bo tudi dobil povrnenne stroške, ako bi konja prignal, pa bi bil konj izvržen. Ko bodo konja prevzeli, bo lastnik dobil plačo za konja, opravo in za druge izdatke najpozneje v šestih tednih pri poštni hranilnici. Nekateri konji bodo asentiranja oproščeni, namreč tisti, ki se rabijo za javne službe, n. pr. konji častnikov, orožnikov, poštarjev, dušnih pastirjev, zdravnikov, policajev i. t. d. Kdor ne bo konja in vozov zglašil ali v slučaju potrebe prijeljal na določeni kraj, bode plačal globe do

200 K; kdor bi pa nalašč konja ali vozila izpridil, bode kaznovan z globo do 600 K ali z zaporom do enega meseca. Ako bo nastala vojna, bodo imeli župani in lastniki konj precej sitnosti.

## Izjava „Meščanske zveze“ v Kranju.

„Meščanska zveza“ se je v svoji seji dne 19. t. m. pečala z izjavo deželnega odbornika dr. Trillerja, naperjeno proti S. L. S., katero dr. Triller dolži, da se pri sestavi deželnega proračuna prav nič ne ozira na potrebe kranjskih mest in pristransko postopa pri podeljevanju podpor iz deželnih javnih zakladov.

Vsi govorniki so izrazili mnenje, da je v interesu kranjskih mest vseeno, če se dr. Triller udeležuje razprave o sestavi deželnega proračuna ali ne, ker on sam trdi, da je v prvi vrsti zastopnik liberalne stranke. Interesi liberalne stranke pa so čisto nasprotni interesom kranjskih mest.

„Meščanska Zveza“ pozdravlja koristno delovanje S. L. S., da se produktivna moč dežele dvigne, ker vidi v tem prvi pogoj za željeni razcvit kranjskih mest.

Očitke glede pristranskega postopanja pri subvencioniranju gasilnih društev „Meščanska Zveza“ odločno zavrača, ker je iz vsega, kar je bilo slišati doslej o tem iz liberalnega časopisja, sklepati, da vsa jeza prihaja od tod, ker je pokazal deželni odbor trdno voljo, iz gasilnih društev pognati politiko, ki so jo liberalci zanesli vanjo in bi jo radi še dalje ohranili v škodo gasilstva.

„Meščanska Zveza“ izreka zaupanje slavnemu deželnemu odboru in se nadeja, da bo tudi brez dr. Trillerja v svojem proračunu upošteval želje vsega kranjskega, ne samo liberalnega meščanstva.

## Novičar.

**Kranjski deželni zbor** bo sklican po sv. treh kraljih k rednemu zasedanju.

**Ljubljanskim liberalcem zopet ni prav!** Minoli teden je „Slov. Narod“ na vso moč grajal obstrukcijo slovenskih poslancev v proračunskem odseku, hvalil pa obstrukcijo čeških radikalcev v pravnem odseku in zbornici. Hudomušni dr. Verstovšek je pa „Narodu“ dobro zagodel. Šel je pomagat Čehom in je imel v zbornici tri ure trajajočo obstrukcijski govor. Strah in groza! — kriči zdaj „Narod“. — Slovenski klerikalci se hočejo pridružiti češkemu radikalcem. Dogodke v parlamentu obžalujemo. Obstrukcija bo vse upropastila, ako ne zmaga končno vendarle pamet — — — To je politika ljubljanske megle!

**Dr. Triller muta.** Pri proračunski debati v deželnem odboru dr. Triller noče imeti besede. Ko zastopnik deželnozbornske mestne kurije dr. Triller pravzaprav pri proračunu moral, magari po vzgledu Gostinčarja, govoriti celo noč, ker pravi, da ima toliko povedati o zanemarjenju dolžnosti deželnega odbora. Toda dr. Triller misli, da je v prvi vrsti v deželnem odboru mandat narodno-napredne stranke. Kot tak seveda mora biti hud na dr. Šusteršiča. Odkar pa njega prednik v deželnem odboru in pa strankin poglavar dr. Tavčar rad občuje z dr. Šusteršičem, tare dr. Trillerja nevolja in — muta.

**Hotel „Zlatorog“ v Bohinju** je kupilo „Slovensko planinsko društvo“ za 29.000 K od g. Ravhekarija.

**Pogorel** je v četrtek zjutraj okoli 3. ure v Britofu pri Kranju pod lastniku Janezu Rozmanu, p. d. Kukovcu. Na lice mesta je prihitela požarna bramba iz Kranja.

**Uradni dnevi** c. kr. okrajnega glavarstva kranjskega bodo v letu 1913. po sledečem redu: V Škofji Loki vsak zadnji četrtek v mesecu. Ker je zadnji četrtek v decembru praznik, bo uradni dan v sredo 31. decembra. V Trziču vsako prvo soboto v mesecu. namesto 1. novembra bo uradni dan v soboto 8. novembra. V Gorenji Vasi vsak drugi mesec pričeniš z januarjem, in sicer prvi torek. V Železnikih vsak drugi mesec pričeniš s februarjem, in sicer vsak drugi četrtek.

**Vabilo na III. slovenski protialkoholni kongres,** ki ga priredita Protialkoholna zveza „Sveta vojska“ in Društvo zdravnikov na Kranjskem ob desetletnici protialkoholnega gibanja na Slovenskem. Čas kongresa: Nedelja 29. in ponedeljek 30. decembra 1912. Kraj zborovanja: Velika dvorana hotela „Union“. Vhod od spredaj: z Miklošičeve ceste. I. Nedelja, 29. decembra: Ob 8. uri v stolnici tiha sv. maša v namen kongresa. Pričetek zborovanja ob 9. uri dopoldne. Razpored: a) Dopoldne: Otvoritev. Nagovor predsednika Društva zdravnikov dr. Demetra viteza Bleiweisa-Trsteniškega. Nagovori oficijelnih zastopnikov. Pozdrav zastopnika hrvaške protialkoholne organizacije. Referati: 1. Janez Ev. Kalan: Zgodovina protialkoholnega boja na Slovenskem.

2. Dr. Avgust Levičnik: Alkohol in tuberkuloza. 3. Ces. svetnik Gustav Pirc: Alkohol s kmetijsko-gospodarskega stališča. 4. Dr. Otmar Krajec: Alkohol in poškodbe — s posebnim ozirom na izkušnje na balkanskih bojiščih. b) Popoldne: 5. Sodni svetnik Fr. Milčinski: Alkoholizem, kapitalizem, birokratizem. 6. Dr. Anton Schwab (Celje): Poljudna zdravniška predavanja o alkoholizmu. 7. Učiteljica Antonija Štupca (Maribor): Žensvo — v boj proti pijančevanju! 8. Skioptične slike o alkoholizmu. Kaže in razlaga L. Puhar. K temu predavanju je povabljen posebno delavstvo. Zborovanje društva zdravnikov ob 6. uri zvečer v „srebrni dvorani“. Zvečer v deželnem gledališču uprizoritev iz francoščine prevedene drame „Ubijalec“ (alkohol) v petih dejanjih. Začetek ob pol 8. II. V ponedeljek, 30. decembra: Pričetek ob 9. uri zjutraj. a) Dopoldne: Otvoritev. Nagovor predsednika društva zdravnikov. Referati: 1. Ravnatelj dr. Janko Bezjak (Gorica): Vpliv alkohola na vzgojo. 2. Učiteljica Antonija Štupca: Sveta vojska v šoli. 3. Nadučitelj Rudolf Horvat: Alkoholizem in politika. 4. Katehet Ivan Tomažič: Alkoholizem v katehezi. b) Popoldne ob 2: 5. Dr. Anton Schwab: Fiziološki učinki alkohola na človeško, posebno na otroško telo. Demonstracija s preparati. 6. Učitelj Miloš Svanjak (Koroško): Alkoholizem na Koroškem in narodna obramba. Nato: Občna zborovanja duhovske in učiteljske protialkoholne zveze. Razgovor: a) Zakaj protialkoholno delo tako počasi napreduje? b) Kako doseči, da bi se delo po deželi intenzivno začelo? c) Katero orožje proti pijančevanju dajejo sedanje postave? d) Slučajnosti. Oficijelni zastopniki in zastopniki društev so naprošeni, da bi se hoteli v prednji dvorani prigrasiti, da dobimo pregled oficijelnega zastopstva. Za ponedeljek so posebno povabljeni gg. učitelji in katehete, vstop pa je dovoljen vsakomur. Posebej so še povabljeni izvenkranjski Slovenci, ker je shod vseslovenski. — V ponedeljek ob 1. uri popoldne v veliki dvorani sestanek izvenkranjskih zastopnikov, kjer se bodo zasnovale pokrajinske centrale za Štajersko, Koroško, Goriško in Tržaško. Opozorjamo naše čitatelje na važni shod z željo, da se ga obilno udeleže.

**Zločinska mati.** V Kranju je dne 9. t. m. samska dekla Marija Žičkar, doma iz Rajhenburga, ki je služila pri trgovcu Krajncu, umorila svoje novorojeno dete, katero je utopila v škaflu vode in spravila pod streho. Čez šest dni so dobili mrtlička ondi zmrznjenega. Gospodar je hudobno inater ovadil na sodišču, kjer je priznala zločin. Pri raztelesenju so našli v želodcu otroka kos ledu. Hudodelka je zaprta.

**Izvoz žab.** Besniške žabe so imenitne, samo premalo jih je za izvoz. V okolici Petrograda so pa velika močvirja in v njih je polno žab. To so izvahali Francozi in so začeli naročati na Ruskem žabje krake kar na debelo. Ducat krakov stane 20 do 50 kopejk. Žabji lovci zaslužijo po 5 do 10 rubljev na dan.

**Rešivno talijo** v znesku 52 K 50 v je dobil Franc Kuralt iz Mavčič, ker je rešil z lastno smrtno nevarnostjo iz vode Franca Bohinca.

**Zadružne elektrarne** si hočejo v nekaterih krajih na Kranjskem ustanoviti gospodarji. Deželni odbor pa svari pred tem, da bi se gradile lastne manjše elektrarne, ker bodo velike deželne električne centrale zadostno preskrbovale vso svojo okolico s potrebno električno gonivno silo. Deželni odbor bo podpiral le tiste elektrostrojne zadrage, ki mu bodo predložile pred pričetkom zgradb načrt in proračun v pregled, in če bo deželni odbor izjavil, da nima ničesar proti izvršitvi take zgradbe.

**O treznosti Jugoslovani** piše v „Dnevu“ zdravnik dr. M. Rus, ki je bil na Bolgarskem, takole: „Nekaj posebnega je pri Bolgarih treznost. Sploh pri Srbih in Bolgarih ni pijančevanja. V Belgradu se je zgodil slučaj, da se je neki vojak opil. Ko so ga gnali vojaki po ulici v vojašnico, so ljudje pljuvali pred njim in se zgražali nad tem, da se srbski vojak spozabi. Treznost je ena najlepših lastnosti Srbov in Bolgarov — in lahko rečemo, da je treznost mnogo pripomogla njihovim velikim uspehom. V celi bolnici nismo imeli niti kapljice vina, ali kake druge opojne pijače, bila bi pa tudi popolnoma odveč, ker bi bil bolgarski vojak užival alkohol kvečjemu za kazen.“ — Gorenjcem se bo to čudno zdelo.

**V Godoviču** je dne 15. t. m. nagloma umrl župnik č. g. Janez Možina, zadet od mrtvouda.

**Na tedenski semenj v Kranju** dne 16. t. m. je bilo prignanih: 228 glav domače govedi (za mesarja 150), 10 telet, 00 glav bosenske govedi, hrvaške govedi 00 in 117 domačih prešičev ter 0 domača koza in 0 domačih ovac. — Za kilogram žive teže: za pitane vole 86 v, za srednje pitane vole 82 do 84 v, za nepitane 74 do 76 v, za bosensko goved 00 v, za teleta 1 K, za pitane prešiče 1 K 18 v, prešiči za rejo 1 K 20 v. — Za 100 kg pšenice 24 K; rž 23 K; ječmen 22 K; oves 23 — K; koroza 22 K; ajda 25 K; proso 22 K; krompir 6 K, fižol (rdeč) 24 K, koks 28 K, detelja 1:75 K, slanina 0 — K, drva (trda) 18 K, drva (meška) 10 K, maslo 3 00 K, jajce 11 v, seno 6:50 K, pšenična moka 37 v, kaša 36 v, ješprenj 34 v.

**Godovi prihodnjega tedna.** Nedelja (22) 4. adv. nedelja; ponedeljek (23.) sv. Viktorija;

torek (24.) Adam in Eva; sredi (25.) Božič R. G.; četrtek (26.) sv. Štefan; petek (27.) sv. Janez Ev.; sobota (28.) Ned. otročiči.

V Trstu se je dne 15. t. m. v mestnem parku pred južnim kolodvorom slovesno otvoril spomenik cesarice Elizabete.

Srbi so dosedaj v zasedenem ozemlju ustanovili 40 poštnih in brzovajnih uradov. V Draču je srbski carinski urad. Srbija ima baje na razpolago 330.000 mož, za slučaj sile hoče baje dobiti vojakov tudi iz novozasedenih dežel.

**Koliko so šteli Lahi za Tripolis.** „Sonntagsblatt“ prinaša poročilo laškega časnika „Laharo“, da je veljal Tripolis Lahé 2 milijardi lir! Čedna številka!

**Samo jedno lopato tirolske zemlje!** Tako je rekel velik avstrijski domoljub in Tirolec baron Biegeleber, ko je minulo jesen ležal bolan na jugu Francoske. Dal se je prepeljati domu na Tirolsko dne 1. oktobra, takoj drugi dan po prihodu je umrl na svojem gradu. Mož je bil odlični diplomat, svoj čas je bil v službi v Bolgariji, poleg tega pa vnet, zaveden katoličan. Kot poslanik na Japonskem je bil s svojim lepim izgledom mogočna opora ondodnim misijonarjem. Ko mu je opešalo zdravje, se je s peresom v roki po katoliških časniki boril za načela trdne, katoliške Avstrije. Takim možem. vsa čast!

**Pridige o časnikih.** „Ako zoper slabe časnikarje pridigujete in na vso moč dobre časnikarje razširjate, tedaj izpolnjujete dolžnost dobrega župnika in ne delate samo tega, kar papež hoče, ampak tudi to, kar zahteva katoliška vest.“ V Vatikanu, dne 20. oktobra 1912. Papež Pij X.

V mlativnico sta padla v neki vasi na Bavarskem dva otroka, stara po šest let. Preten so mogli gepelj ustaviti, so jima bile zdrobljene noge.

Italija je imela v kljub vojni v Afriki v preteklem letu 1911/12. v državnih blagajnicah vendar stoen milijon lir prebitka.

**Tudi dober nauk.** Urednik madridskega liberalnega časnika „El liberal“ je objavil telegram, v katerem je ostudno obrekoval nekega redovnika. Zato je bil obsojen v plačilo okroglo 140.000 K. Naše liberalne časnikarje bi morda tudi kaj podobnega izpametovalo.

**Hranilnica in posojilnica v Trziču** (v kaplaniji) bo počenši od 1. januarja 1913. plačevala 4 1/2 % na vlogo, vsled česar je tudi obrestno mero za posojila dvignila na 5 1/2 %.

**Naznanilo. „Gorenjec“ bo izhajal prihodnje leto v petkih zvečer, da ga bodo tudi na kmetih dobivali v sobotah. Naročnina naj se pošlje, za vse leto 4 K, „Tiskovnemu društvu“ v Kranju. Prihodnjič bodo listu priložene položnice. Nabirajte naročnikov!**

## Novejše vesti.

**Občni zbor „Tiskovnega društva“ v Kranju** zaradi protialkoholnega shoda v Ljubljani ne bo 30. t. m., ampak v torek dne 7. januarja ob 1. uri v „Ljudskem Domu“ v Kranju. Odbor.

**Ljubljana, 20. decembra.** Rdeče brate in zelene liberalce zelo jezi, da je Gostinčar dosegel „rekord“ in govoril 13 1/2 ur brez prenehanja.

**V Globokem pod Radovljico** bo smela kranjska dežela napraviti na Savi elektrarno, ker je dobila od politične oblasti vodopravno dovoljenje.

**Šmarije pod Ljubljano.** Zmagala je pri občinskih volitvah S. L. S. v vseh treh razredih in v podobnih.

**Dunaj, 20. decembra.** V proračunskem odseku je hrvaško-slovenski klub nehaj z obstrukcijo. Dr. Korošec je podal izjavo, da bo v zbornici klub glasoval proti proračunskemu provizoriju. V zbornici je prišlo do hudega konflikta naših poslancev z grofom Barbom zaradi „Ljudske posojilnice“.

**London, 19. decembra.** Mirovne konference ne morejo nikamor naprej in se vedno seje odkladajo, ker Turki trdijo, da nimajo še instrukcij. Turčija bi se rada še vojskovala, ker upa dobiti vsaj eno zmago.

**Dunaj, 20. decembra.** Vse se je začelo izravnavati. Kaže se, da ne bo vojne. Iz Londona in z Balkana prihajajo ugodna poročila.

**Dunaj, 20. decembra.** Po dolgi borbi in hudi obstrukciji je bila vojaška predloga sprejeta v tretjem branju z 250. glasovi proti 116. glasovom.

**Atene, 19. decembra.** Boj se je vnel med grško in turško vojsko v Bizani pri Janini. Poročnik Mulussi je z zrakoplovom letel nad Janino in spuščal bombe nad mesto. Turki so nanj streljali in mu stroj pškovali, pa se je vender še brez nesreče vrnil v tabor.

**Carigrad, 21. decembra.** Turška oklopnica „Hafredin Barbarosa“ je zelo poškodovana pod vodno črto, izgubila je tudi en jambor in en

dimnik. Grška ladja „Averov“ ni poškodovana, dasiravno je ze'o predrzno napadala.

**Bar, 19. decembra.** Včeraj so napravili Turki izpad iz Skadra. Črnogorci so jih pognali nazaj in pričeli zopet z bombardiranjem trdnjave.

**Pariz, 19. decembra.** Grška noče podpisati premirja s Turčijo, da s svojo mornarico lahko brani Turkom, prevažati vojake iz Male Azije pred Čataldžo.

**Rim, 18. decembra.** V zbornici je poslanec Barzilai udrihal proti trozvezi in proti Conradu, načelniku avstrijskega generalnega štaba, ter je izražal veselje nad zmagami balkanskih držav. Zunanji minister San Giuliano je omenjal, da je trozveza Italiji bila v korist pri zavzetju Tripolisa.

**Dunaj, 20. decembra.** Bolgari so se pri Čataldži prav močno utrdili.

**Pariz, 20. decembra.** Srbija bo priznala samostojnost Albanije in se zadovoljila s trgovinskim pristaniščem ob Adriji in z nevtralnno železnico do njega.

**Dunaj, 20. decembra.** Rusija in Avstrija sta začeli pošiljati vojake na dopust. Mir se bliža. Največ težav bo še delala določitev mej novi Albaniji.

**Belgrad, 19. decembra.** Drinopolj se ne more več dolgo držati. Srbov je pred Odrinom 50.000. V kratkem bode v Kragujevcu popravljenih 200 od Turkov zaplenjenih topov. V Bitolju so Srbi dobili toliko plena, da ga še sedaj prepljavajo.

**V rudniku pri Dortmundu na Nemškem** so se vžgali plini. Mrtvih je 48 rudarjev.

**V Solun** je prišel dne 18. t. m. bolgarski kralj Ferdinand. Vsprejela sta ga bolgarski in grški prestolonaslednik; občinstvo ga je prijazno pozdravilo.

**Pozor!** Vojna na Balkanu. Kinematograf v „Ljudskem Domu“ v Kranju danes ob 4., 6. in 8. uri, jutri pa ob 3., 5. in pol 8. uri zvečer.

## Kmetijstvo.

**Parivni kotli.** Napredni kmetovavci ne kuhajo več piče za prašiče v navadnih kotlih ali loncih, ampak jo pariyo v posebnih kotlih. Na ta način se ohrani v krompirju ali pesi mnogo redivnih snovij, ki se pri navadnem kuhanju izgube. Tudi je piča bolj okusna in prebavna, ako je izmečena v sopari, ne pa v vodi. Parjena piča je seveda boljša, kakor surova, ker pri parjenju postane skrobovina nekako tekoča, sokovi v želodcu jo tedaj lože pretvarjajo v hrano. In koliko so pri parivnem kotlu drv prihrani! Parivnil lahko svoji kjeršibodi, tudi na prostem. Le na to naj se pazi, da je nekaj vode v kotlu, kadar pod njim gori.

**Semenska detelja se omlati.** Ko so glavice detelje od stebel ločene, se shranijo in oluščijo, kadar pritisne mráz. V nekaterih krajih pa glavice semenske detelje devajo v gorko peč in potem omlatijo. To pa ni dobro, ker detelja lahko izgubi kaljivost. Dobra mlativnica deteljo naglo omlati. Ko je seme suho, se spravi v vreče, ali pa v odprte sodce.

## Zdravilstvo.

**Zakaj postajaš plešast?** V koži na glavi je med lasmi mnogo žlezic, iz katerih se cedi lojasta tvarina. Pri vsakem lasu je par takih žlezic. Ako se preveč one tvarine izceja, so žlezice obolele. Tudi malo kože se okoli žlezic lušči, z maščobo pomeša ter pada kot bel prhaj z glave. Obleka je za vratom grda. Včasih se napravi med lasmi cela skorjica oljnaté maže. Ta bolezen napada rajši moške, kakor ženske. Odkod prihaja, se ne ve. Znano pa je, da zaradi nje začno lasje izpadati in pokaže se vrh glave pleša, pokrita z belimi laščki. Da se bo pleša zarašla, če rabiš gotova sredstva, ne verjemi. Rajši si ozdravi obolele žlezice, preden začno izpadati lasje. Prhaj na glavi srbi. Ni pa dobro, če se češeš z ostrim glavnikom, ker je še slabše, če kožo dražiš. Raiši si izpiraj glavo vsak dan z mlačno milnico. Še boljše sredstvo je: 3 dele dvojnega ogljeno-kislega natrija zmešaj z 200 litri vode, ali pa na 170 delov vode dodeni 5 delov glicerina in 15 delov lavendelnovega špirita. Ko se s tem umivaš, lahko postanejo lasje pusti, zato si jih namaži z oljem.

**Telovadba v sobi.** Če si zjutraj, ko vstaneš, ves truden in bi se rad tega iznebil, pomagaj si tako le: 1. Zvečer ne jej ne pozno in ne preveč ter ne pij kave ali čaja. 2. Spavnico med dnevom dobro zrači. 3. Zjutraj naredi malo telovadbo z vdihanjem, tako da nekaj časa hodiš globoko po sapo, in sicer, če se ne bojiš, da bi

se prehladi, delaj to pri odprtem oknu. Kdor po navadi ne sope globoko, ima en del pljuč zastrupljenih, posebno oba vrhnja dela. Lahko se prime jetika. Z globokim dihanjem zjutraj kri razstrupiš. Še boljše je, če roki nekajkrat zapored dvigneš ali zavrtiš, ali se z nogami pripogibaš, ali s hrptom naprej in nazaj nagiblješ. Kri se potem dobro vrtil in postane sveža.

**Zobobol** se lahko dobi pozimi in posebno na prepihu. Ako je zob votel in te začne boleti, natlači vanj malo kokainove bate. Če to ne pomaga, pa v dobro žganje namoči ruto ter jo drži na ustih in pod nosom. Alkohol, ki izpuh-teva in ga vdihavaš, odžene zobobol.

## Vesele božične praznike

in za 1000 K vesolja napravite svojim otrokom, ako naročite moj oblastveno zavarovani **čarobni obod**, s katerim lahko proizvajate silno zanimive umetne slike. Za dolge zimse večere. Zanimivo za mlado in staro. Dobi se le pri meni. Franko proti vpošiljavi 75 vinarjev, 3 komadi 1:50 K, povzette 50 vinarjev več. Znamke vseh dežel vračunim. Naj ne manjka pri nobenem božičnem drevescu.

**Max Ewald, razpošiljavnica, Gelsenkirchen** poštni predal 35.

OPOMBA. Sleherni naročnik dobi 3 oblastveno zavarovane noveletne šaljive karte zastoj. 347

**Prištna vina**  
**Dolenjska**  
**Hrvaška**  
**Goriška**  
**Vina lastnega pridelka se dobe pri**  
**R. Marenčiču**  
**Kranj.**

345 3-1

345 3-1

**Dva gospoda**  
**na stanovanje in hranje**  
**ali samo na eno od obeh sprejme**  
**Leopold Blaznik v Kranju**  
**št. 66.**  
340 3-1

## Priporočilo.

**Podpisani se priporoča slaonemu občinstvu za izorševanje dimnikarske obrti in zagotavlja, da bode oselej rad postregel dobro in poceni.**

**Franc Bedina**  
**dimnikarski mojster v Kranju, ko-**  
**krsko predmestje št. 10.** 343 3-1

**Odda se takoj prostor za skladišče ali za delavnico.**

Povpraša se naj pri g. Rudolfu Jegliču v Kranju (hotel „Nove pošta“) 346 3-1

**Tomaževo žlindro, kajnit in kalijevo sol**  
344 1

**Peter Majdič -- „Merkur“, Kranj**  
**veletrgovina z železnino in špecerijskim blagom.**  
priporoča po nizki ceni

## Za smeh in kratek čas.

Joško uganil tiča. Katehet: „Joško, kateri tič se je prikazal nad Jezusovo glavo, ko je bil Jezus krščen?“ Joško, ki ni poslušal, se modro odreže: „Če je bil tič na trebuhu rumen, je bil ščinkovec.“

Nič ne bo hudega! Andrejec gre prvič k izpovedi in z velikim strahom pristopi k izpovednici, ker misli, da bo lasan. Poizkusi, če gre roka skozi mrežo. Ko se prepriča, da še prst ne gre skozi, reče zadovoljno: „Aha, nič ne bo hudega!“

Pred sodiščem. Sodnik: „Nikar toliko ne govorite!... Kako se pišete?“ — Zatoženec: „Gospod sodnik, moje ime je čisto kratko, pišem se I. Dolgorajžnik!“

Ni čudno. A: „Že desetič sem opomnil Dolžana, naj mi plača, — pa je, kakor da bi nič ne slišal!“ — B: „Kako pa hoče slišati, ker tiči čez ušesa v dolgovih!“

Samogovor pivca: „Kadar sedim pri literčku, premišljam, če je resničen pregovor, da vino skrbi ubija. Stare skrbi in sitnosti res prežene, rodi pa nove skrbi: s čim bom plačal!“

Dober človek. Sodnik: „Zakaj ste ustrelili srnjaka?“ — Zatoženec: „Jaz sem šel pravzaprav brat gobe, pa nisem nič dobil... in čisto prazen pa nisem hotel domov priti!“

V šoli. Učitelj: „Kar je moje, — je tudi tvoje.“ — „Kdo je to dejal?“ Učenec: „Tisti, ki ni nič imel.“

Nehvaležnost. Pravijo — če je res — da je neki zdravnik dal po časopisih oklicati, da se da neumnost ozdraviti. Človek bi mislil, da so se ljudje kar pulili zanj, — pa revež je moral od lakote umreti.

Na komando. Korporal: „Če vas na cesarjev rojstni dan vpraša gospod stotnik, kakšna je bila menaža, morate reči: dobra; če vas vpraša gospod major, recite: prav dobra; če pa vpraša gospod polkovnik, recite: izvrstna!“

Pred poroto. Zagovornik: „Da je zatoženec ogoljufal deset oseb, to ni nikakor obteževalno zanj, kakor trdi gospod državni pravdnik, ampak olajševalno, zato ker je obtoženec škodo na več oseb razdelil, namesto da bi le enega pripravil v škodo.“

Tožba radi dedščine. A: „Ker ste se tožili za dedščino, koliko je prišlo na vsakega?“ — B: „Ravno toliko, da bo pravda plačana!“

Pri sodišču. Sodnik postarni gospodični: „Koliko let ste stari?“ — Ona: „Grem v tri-deseto.“ Sodnik: „Pa ste se med potjo malo zamudili!“

Pogojno. Nekdo bi bil rad sprejet v društvo. Predsednik, ki poroča v njem, pravi: „Kaže, da ni ravno napačen človek, ampak dokazati se mu nič ne more.“

Za las je manjkalo. „Človek mora srečo imeti“ — pripoveduje Andrejec svojemu tovarišu v zaporu, dočim zunaj burja brije — „in jaz sem jo to pot res imel. Moj zagovornik je govoril zame tako navdušeno, da bi bil gotovo oproščen, če bi on v zadnjem trenutku ne bil postal hripav. In tako sem vendar srečno prišel na gorko!“

Sodnik ciganu: „Ali vam je znano, da je pes, ki ste ga gospej baronki ukradli in snedli, veljal 700 kron?“ — Cigan: „Pa ni imel zato nič drugačne slasti!“

Je res. Mož pride ob tleh zjutraj domov in žena ga dobro okrega. On pa se smeje in pravi: „Ljuba moja, ali bi ne bila ura tudi tri, če bi bil ostal doma?“

Zdrav kraj. Tujec: Tukaj mora biti zdrav kraj; človek srečuje le stare ljudi.“ — Domačin: „Je res. Tukaj mrjo večidel le mladi ljudje!“

Višjega štab zdravnika in fizika dr. Schmidta znamenito

### OLJE ZA SLUH 334 10-3

odstrani hitro in temeljito nastalo gluhosto, tečenje in ušes, šumenje po ušesih in naglušnost, tudi ako je že zastarano. Steklenica stane 4 K z navodilom o uporabi.

Dobiva se samo v lekarni na Novem trgu v Celovcu.

**II. Izkaz daril za „Rdeči križ balkanskih držav“.** Odbor za nabiranje prispevkov „Rdečemu križu balkanskih držav“ v Kranju je prejel še naslednja denarna darila: 148 K 96 v: zbirka g. župana A. Pogačnika v Podnartu; 15 K: ga. Magda Kant-Sirc; 10 K: g. Rudolf Kokalj po g. okr. sodniku Devu; 9 K: zbirka v kavarni Geiger po g. Ferdinandu Hlešču; 4 K: sokoli telovadci pri odhodnici br. Suhadolnika; po 3 K: g. prof. Makso Pirnat, zbirka v gostilni Jereb po g. R. Šlajpahu; po 2 K: Novak Ivan, Prebačvo, Neimenovan. Skupaj 196 K 96 v. Dne 20. novembra t. l. (I. Izkaz) je bilo izkazanih 1570 K 96 v., tedaj znašajo darila v denarju 1767 K 92 v. — V blagu je prejel odbor: Predilnica Ed. Glanzmann in And. Gassner v Trziču darovala je 150 m blaga za bolniške srajce, katerih brezplačno napravo je oskrbela tukajšnja tovarna perila, Edmund Kozbek. Krompir so darovali naslednji p. n. posestniki in posestnice: Britof: Košnik Franc, Pičman Anton, Žirovnik Jera, Žirovnik Mica; Goriče: Mali Franc, Mali Peter in vas Svarje pri Goričah; Hrastje: Rotar J.; Ilovka: De Lorenz, Kan Blaž, Kosiša Janez, Škofic Janez, Treč Marjana, Verlič Simon; Kokrica: Naglič Franc; Kranj: Dolenz Edv., Šavnik Leopoldina, Windischer Karl; Letence: Kokalj Aleš, Kokalj Anton, Kern Peter, Logar Josip, Mali Janez, Zaplotnik Alojzija, Zaplotnik Janez in Zaplotnik Franc, slednji za Srednjo Vas pri Goričah; Luže: Jekovec Janez; Oševk: Kozelj Marija, Štempihar Miha; Orehovlje: Čiznar Jože, Lukanc Ana, Sajovic Meta; Pivka: Novak Lovrenc; Predoslje: Brešar Matevž, Celar Anton, Dolhar Janez, Gašperlin Andrej, Hribernik Franc, Kokalj Jakob, Kovač Franc, Mubi Jože, Narobe Jakob, Ovsenek Ignac, Rebolj Franc, Ribnikar Anton, Šenk Franc, Šenk Janez, Šmajd Jože, Umnik Josip, Zelnik Andrej; Premsko v o: Žibert Franc; Rupa: Beton Gašpar, Bukovnik Boštjan, Fajfar Franc, Jagodič Marija, Kuralt Janez, Lokar Josip, Perčič Franc, Pilar Jernej, Remic Marija, Strupi Ivan, Sitar Jože, Škofic Franc, Šurli Jurij, Urbanc Janez, Zorman Anton, Zorman Valentin, Zupan Ivan; Srednja Vas pri Št. Jurju; Kveder Josip; Št. Jur: Blagne Janez, Blažur Jur, Erzar Josip, Gašperlin Franc, Gašperlin Ivan, Gašperlin J., Logar Franc, Okorn Franc št. 1, Okorn Franc št. 94, Sušnik Martin, Vidmar Aleš, Vidmar Janez, Vidmar Matija; Suha: Arnež Janez, Basaj Jakob, Fik J., Jenko Franc, Kovač Janez, Lombar Franc, Sajovic Jože št. 10, Sajovic Jože št. 23, Slapničar Franc, Sušnik Franc, Umnik Jože, Vodnov Janez, Žibert Jože, Žibert Marija; Visoko: Brolih Florjan, Brolih Ivan, Burger Janez, Dolhar Jože, Grlic Tine, Jagodič Ivan, Likozar Miha, Okorn Janez, Podjed Franc, Sajovic Jakob, Sajovic Janez, Sirc Florjan, Sitar Janez, Studen Jože, Šiberl Janez, Šter Jakob, Štirn Aleš, Tomažič Miha, Vreček Jurij, Zor Anton.

**Moja stara** izkušnja me uči in drži, da za odpravo izpuščajev, kakor tudi za nego kože, ni boljšega mila kakor je svetovno znano **Steckenpferd lilijino mlečno milo** Bergmanna in dr. Tešin ob Labi. — Komad po 80 vin. se dobi po vseh lekarnah, drogerijah, parfimerijah i. t. d. — Ravnotako je brez primere Bergmannova lilijina krema „Manera“ za nego nežnih, belih damskih rok; v škatljicah po 70 vin. se dobi povsod. 147 50—36

Ravnokar so izšle vsakovrstne nove plošče za gramofon. Dobe se pri meni po znižanih cenah; ravnotako prodajam vsake vrste harmonike, tovarniške in ročnega izdelka. Cene so od 3—70 gl. V popravila sprejemam harmonike in gramofone in še druga vsakovrstna mala mehanična dela. Priporočam se 332 3—3 **Pavel Bizjak star., Kranj št. 102.**

**Zobozdravniški in zobotehniški atelje**  
Dr. Edv. Globočnik, okrožni zdravnik in zobozdravnik, in **Fr. Holzhaecker**, konc. zobotehnik  
**V KRANJU**

v Hleščevi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure dopoldne izven velikih praznikov na razpolago. 183 51

Mnogim skrbnim družinskim članom je težko rešiti vprašanje božičnega darila. Lahko je tem potom rešiti vprašanje pri nabavi izvirnega „Singer“ šivalnega stroja, katerega delovanje in njega izdelke kaže izložba podružnice **Singer Co., Kranj 119.** 342 2  
Polasnila zadovoljno in neprisiljeno.

**Jakob Košmerlj**  
edna slovenska trdka te vrste  
v **Trstu, ulica St. Martici 11.**  
Telefon 49 VIII. — Čekovni račun c. kr. pošt. hran. št. 121.805.

Priporočam slavnemu občinstvu veliko zalogo kave, čaja, južnega sadja i. t. d.  
Postrežba točna in solidna. 113 35  
Na deželo pošljem prosto vožnje po povzetju po železnici in v zavitkih po pošti.  
Cenik izhaja štirikrat na leto.



**Najkoristnejša božična darila!**

**Singerjevi šivalni stroji so nenadomestni!**

**Singer Ko., deln. družba šivalnih strojev, Kranj, Glavni trg 119.**

Podružnice povsod. 171 25—25

## Koroško rženo kavo

priznana edina kavina primes, iz pražarne „Excelsior“ priporoča 303 10-10

**Gabrijel Jessernigg, Celovec.**

Za poizkušnjo v zavojih po 5 kg za 3 K poštne prosto na vsako pošto. Mnogo priznavavnih pisem je na razpolago.

Najizvrstnejše in najboljše tamburice izdeluje in razpošilja 297 6—6

Prva sisaska izdelovalnica tamburic  
**J. Stjepušin, Sisak.**



Odklikovana na pariški razstavi leta 1900 ter na milanski razstavi l. 1896.

Razen tamburic in skladb za tamburice imas razna glasbila, kakor: gosle, citre, kitare, mandoline, harmonike ter okarine i. t. d., za katere pošljem poseben cenik s slikami. — Ilustrirani cenik tamburic razpošiljam vsakomur zastonj.

V isti tovarni izhaja strokovni tamburaški mesečnik z naslovom „TAMBURICA“, ki vsebuje pouk in krasne tamburaške partiture ter stane na leto le 8 kron.

Sang-ho čaj

**Sang-ho čaj**

priporoča 341 13—3

**Zdravko Kranje**  
**Kranj, „Zvezda“**

**Sang-ho čaj**

Zvonolivarna

**Max Samassa**  
v Ljubljani

119 44—41



se priporoča za vli-vanje zvonov za zvonike z ubranim ter mladohničim glasom.

Do konca leta 1911 je razposlala 6887 komadov zvonov za zvonike v skupni teži od 2.674.508 kg.

Cerkveni svetilniki in viseče svetilke (lustre), kanonske table v odgovar-jajoči izdelavi od težko lite med in zelo trpežne snovi.

Proračuni in ilustrirani ceniki na zahtevanje brezplačno in poštne prosto.

**Največja snažnost!**

**BRIVNICA**

Valentin Rozman, Kranj hiš. šte. 106, nasproti župne cerkve.

Prodaja najboljših sredstev za nego-vanje in barvanje las, negovanje kože in zob, toaletnih mil, parfumov, šmink za gledališke odre, lasničarskih izdelkov, krepka, podložkov i. t. d.

**Točna postrežba!**

# Najvarnejše in najugodnejše se naloži denar v

# 4 1/2

odstot. pupilarno varnih zastavnih listih in komunalnih zadolžnicah Kranjske deželne banke v Ljubljani

340 3 za katere jamči Kranjska dežela. — Komadi po K 100, 200, 1000, 2000 in 10.000.

## Izvrstno oglje

se vedno dobi

pri g. Francu Kuraltu pri Jelenu v Kranju. 280 15-14

**Cena češko posteljno perje!**

1 kilo sivega oskubenega 2 K, boljšega 2-40 K, napolbelega 3-60 K, belega 4-80 K, mehkega 6 K, prve vrste 7-20 K, boljše vrste 8-40 K, najfinejše snežno-belo 9-60 K. — **Izgotovljene postelje** iz gostonitkastega, rdečega, modrega, belega ali rmenega nankina, dobro nabasana pernica ali spodnja pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, 10, 12, 15, 18 K, 200 cm dolga, 140 cm široka, 13, 15, 18, 21 K. Zglavnice, 80 cm dolge, 58 cm široke, 3, 3-50, 4 K, 90 cm dolge, 70 cm široke, 4-50, 5-50, 6 K. Neugajajoče se zamenja ali denar povrne! Obširen ilustrirani cenik povsod zastoj in poštne prost.

BENEDIKT SACHSEL, Lobes št. 371 pri Piznu (Češko). 302 12-8

Štev. 3416.

## J. WEIBL

J. Spreitzerjev nasled. Ljubljana

Slomškova ulica št. 4.

Stavbeno-omejno in konstrukcijsko inženjerski biro

Zično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, važna vrata, balkoni, verande, stolpne krize, štedilnike t. s. d.

Specijaliteta: 195 52-27

valjični zastori (Rollbalken)

## Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča

170 52-31 Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

Najprimernejša darila za Božič! 74 52-51

Prva delavnica ur ter trgovina z zlatino in srebrnino

### Ivan Levičnik

urar in trgovec v Kranju

Cenejše kakor po cenikih! Ne kupujem od prekupcev! Sprejem in izvršim vsa popravila natančno, solidno in po najnižjih cenah. — Istotako sprejemem vsakovrstno zlatino in srebrnino v popravilo. — Posebno se priporočam v nakup ženinom in nevestam. — Priložnostni nakup!



## CROATIA

zavarovalna zadruga v Zagrebu. :: Edini domači zavarovalni zavod. :: Ustanovljena leta 1884. :: Centrala: Zagreb, v lastni hiši, vogal Marovske in Preradovičeve ulice. :: Glavna zastopstva: Ljubljana, Novisad, Osjek, Reka, Sarajevo. :: Podružnica: Trst, Via del Lavatoio št. 1, II. nadstropje (telefon 25-94).

Ta zadruga prevzema pod ugodnimi pogoji sledeča zavarovanja: **1. Na življenje:** 1. Zavarovanje glavnic za slučaj doživljenja in smrti. 2. Zavarovanje dote. 3. Zavarovanje življenjske rente. **2. Proti škodi po požaru:** 1. Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih zgradb in tovarn). 2. Zavarovanje premoženja (pohištva, prodajniškega blaga, gospodarskih strojev, blaga i. t. d.). 3. Zavarovanje poljskih pridelkov (žita, sena i. t. d.). **3. Zavarovanje stenskih šip.** 102 12-12

Zadružno imetje v vseh delih znaša 2.713.674-13 kron. Od tega temeljna glavnica 800.000 kron. Letni dohodek premije s pristojbinami 1.363.040-89 kron. Izplačane škode 4.970.238-48 kron.

Spesobni posredovanci in akvizitorji se sprejmejo pod jako ugodnimi pogoji. Natančnejše informacije daje okrajni zastopnik za Kranj in okolico gospod

**Edmund Rooss v Kranju.**

## RAZGLAS.

# „Mestna hranilnica v Kranju“

je vsled sklepa upravnega odbora v seji dne 17. decembra 1912

# zvišala obrestno mero počenši s 1. januarjem 1913, in sicer:

1. za hranilne vloge na **4 1/2 %** Hranilne vloge se obrestujejo polmesečno, obresti se pripisujejo h kapitalu polletno, to je dne 30. junija in dne 31. decembra vsakega leta, rentni davek plačuje hranilnica sama iz lastnega premoženja.
2. za vsa bipotečna posojila na **5 1/2 %**;
3. za občinska posojila in posojila javnim korporacijam za **1 1/2 %**, oziroma za nova taka posojila na **5 %**;
4. za posojila na vrednostne papirje na **6 %** in
5. za menice na **7 %**.

342 3-1

Ravnateljstvo mestne hranilnice v Kranju

dne 18. decembra 1912.